

День захисників і захисниць і велике козацьке коло об'єднали усіх

Наталія Риси́ч

Першого жовтня Романів нагадував чималий табір військовиків, які прибули до центральної частини селища для участі у важливому заході.

Насправді вже зранку до приміщення Романівського будинку культури приїхали команди роїв – учасників Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

Якраз вони і опинилися в епіцентрі уваги багатьох романівчан, які стали учасниками урочистостей з нагоди святкування Дня захисника і захисниці України. Складовою частиною урочистостей стало велике козацьке коло за участі роїв усіх освітанських закладів Романівської селищної ради.

Слід зауважити, що присутність у залі будинку культури команд роїв – учасників гри «Сокіл» («Джура») додавала святку додаткової урочистості. Адже бути поряд із воїнами ЗСУ, які щойно звільнилися або ж демобілізувалися із військових підрозділів через поранення, після лікування у госпіталях, – це вияв готовності перейняти естафету у представників старшого покоління захисників України, це символ єдності поколінь, запорука сили нашого народу і нашої держави.

Свято розпочалося у великому залі Романівського будинку культури, де ветерани ЗСУ почули на свою адресу вітальні слова, отримали грамоти, подяки та нагороди від представників Романівської селищної ради. Зокрема із вітальним словом до аудиторії в залі будинку культури звернувся виконуючий обов'язки Романівського селищного голови Юрій Чумаченко. Потім, після нетривалої церемонії вручення відзнак і нагород, свято продовжувалося у кількох локаціях.

У залах будинку культури учасники святкового дійства мали можливість оглянути змістовну виставку малюнків, долучитися до участі у конкурсах, стати асистентом майстер-класу або ж і учасником цікавої дитячої гри.

Але найцікавіше і найпотужніше продовження святкової програми відбувалося у залах та аудиторіях Романівського ліцею №1.

Тут одночасно проходив турнір юних шахістів: у спортивному залі змагалися учасники силових видів спорту, але рекордсменами святкової уваги стали військовослужбовці і курсанти Житомирського військового інституту ім. С. П. Корольова. Нещодавній меморандум, укладений між Романівською громадою та керівництвом Житомирського військо-

вого інституту, розпочав втілюватися у життя. На свято до Романівського ліцею №1 прибула потужна і справді представницька делегація військовиків. Упродовж двох годин юні романівчани мали можливість поспілкуватися із командирами та курсантами, які навчаються на факультеті БПЛА. Родзинкою такого спілкування стало ознайомлення із кількома видами безпілотників, моделі яких були представлені тут же – в актовій залі ліцею №1. Не менше захоплення викликав сектор, де проходило детальне (іноді навіть скрупульозне) вивчення правил та основ поводження із кількома видами стрілецької зброї. І авторами такого короткого курсу опанування навичками володіння стрілецькою зброєю стали військовослужбовці із реальним бойовим досвідом, які здобували його у бойовій обстановці.

Футбольна осінь
все ближче до фінішу

с. 5

Роман Лотиш кличе
у дорогу і змушує думати
про перспективи

с. 4

Наша пам'ять і наша
вдячність вимірюються
не словами, а вчинками!

с. 5

Ну і логічним завершенням такої святково-прикладної програми занурення старшокласників-романівчан у секрети військової справи став святковий обід, кулінарною серцевиною якого була справжня солдатська каша. Свято видалось на славу, його учасники побачили, почули і відчували величність і почесність покликання захисту Вітчизни. Офіцери та курсанти Житомирсько-

го військового інституту ім. С. П. Корольова, які вмиль перетворилися не просто у військових експертів, а стали справжніми наставниками для десятків хлопців та дівчат зі складу команд роїв гри «Сокіл» («Джура»), залишилися задоволеними, адже інтерес та бажання опановувати секрети військової справи виявилися у Романові просто грандіозними. І це – найголовніше!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 30,00 грн,
на 3 місяці - 90,00 грн,
на 6 місяців - 180,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

Чи може розраховувати Романівщина на інвестиційний дощ?

Віктор Першко

Щороку, коли надходить пора розглядати бюджет Романівської селищної ради, доводиться звертати увагу на можливості, перспективи та реальний стан головних тутешніх платників податку.

Якщо ситуація у головних донорів Романівщини нормальна (без змін на погіршення або ж навіть покращується), то можна прогнозувати розмір податкових надходжень. Тобто мова йде про те, що можливості місцевого бюджету задалегідь відомі або ж – майже відомі. Якщо, наприклад, восени 2025 року депутати Романівської селищної ради розглядали бюджетні пропозиції на 2026–2028 роки, то це означає, що упродовж найближчих трьох років особливих змін у структурі податкових надходжень у громаді не очікується. Така стабільність відома, прогнозована, і громада може розраховувати саме на прогнозовану кількість податкових надходжень.

У цій ситуації важливим аспектом є цілком закономірне запитання: а як можна поліпшити бюджетні показники, а тим паче – як покращити економічну ситуацію у громаді загалом. Одразу зауважимо, що впливати на певні процеси у суб'єктів господарювання керівництво громади не може. Селищна рада, депутати, служби та чиновники можуть лише ухвалювати певні рішення щодо поліпшення умов для діяльності тих чи інших підприємств, щодо контролю сплати ними податкових надходжень і т. п. Однак це аж ніяк не означає, що громада, місцева влада має залишатися пасивним спостерігачем економічної ситуації і виконувати роль фіксатора тих процесів, які в житті громади відбуваються. Куди кращий варіант розвитку громади передбачає активну участь керівництва громади якраз у питанні залучення інвестицій, появи на території громади нових підприємств, бізнесів і т. п.

Звісно ж, варіант появи на теренах громади потужного підприємства, яке на індустріальній основі працює у певному напрямі, будуючи виробничі потужності, закладаючи плантації чи поля, – чи не най-

кращий варіант для перспективи розвитку громади, яка отримує додаткові можливості (і об'єми) податкових надходжень. Однак таке буває нечасто, хоча варіант із появою інвестора, нового бізнесу чи хоча б певного кластеру економічної діяльності у громаді великою мірою залежить якраз від керівництва громади. Бо саме керівництво громади має дбати про свою постійну присутність на ринку пропозицій, вивчаючи бажання, устремління, наміри певних інвесторів, які шукають нові місця та нові регіони для можливого застосування і започаткування нових проектів.

А тепер до конкретики. Де і в якому сегменті економічної діяльності можливо залучити хоча б невеликі інвестиції на територіях, які входять до Романівської селищної ради? Найпершим чином бажано подивитися на досвід сусідніх громад, які отримали нові ресурси, можливості упродовж минулих десяти років. У аграрному секторі економіки такі новації з'явилися в основному на започаткуванні полів і плантацій із вирощування лохини. Про те, як започаткувати лохинове поле чи хоча б лохиновий сад, можна дізнатися із ресурсів інтернету, де зосереджено чимало потрібної інформації. Звісно ж, роль громади у процесі започаткування ягідного бізнесу має бути максимально активною. Адже потенційний інвестор із Житомира, Києва, Баранівки чи Звягеля неодмінно звернеть-

ся до керівників громади із запитаннями щодо можливостей, резервів та перспектив розвитку вирощування, наприклад, тієї ж лохини. А чому, наприклад, громаді (звісно ж, Романівській) не виявити, так би мовити, зустрічну ініціативу і не запропонувати потенційному інвестору певні умови, площі, земельні ресурси тут, у нас, на Романівщині?

Чекати, поки хтось приїде сам, поки хтось зверне увагу на наші можливості – це невдячна і малоперспективна справа. Сподіватись, поки хтось у високих владних чи навіть урядових кабінетах зверне увагу на можливості та потенціал Романівської селищної ради – ще менша ймовірність і майже безнадійний варіант у сенсі покращення економічної ситуації у громаді. Треба діяти першому, треба шукати варіанти на рівні малого і середнього бізнесу, навіть якщо це лише паростки чи поодинокі приклади підприємницької ініціативи. Скажімо, лохина, малина чи будь-яка інша плодово-ягідна культура на землях Романівської громади сьогодні не може стати чимось привабливим, вигідним та економічно перспективним. Але чому? Чому під Звягелем, у Брусиліві, Хорошеві, на Черняхівщині з'явилася можливість із вирощування лохини, смородини, а у нас, на Романівщині, це видається малоймовірним. Хоча ні, у Годиці вже не перший рік працює фермер, який успішно і вигідно вирощує лохину.

А як бути із волоськими горіхами, які сьогодні приносять в Україну багатомільйонні виручки від експорту за кордон? Наприклад у 2024-2025 роках Україна посіла четверте місце в світі з вирощування та збору волоського горіха, виростивши його близько 101 тис. тонн. Попереду українських горіхових зборів лише китайці, американці і чилійці. Це не просто факти, а прикладні дослідження Київської школи економіки (KSE), про які йдеться у розділі «Горіхова промисловість України». Що цікаво – два роки тому, у 2023-му, експорт українських волоських горіхів приніс 77 млн. доларів. Це при тому, що комерціалізація та промислове вирощування горіхів в Україні досі перебуває у зародковому стані (близько 8-10% горіхів в Україні вирощується у великих господарствах, садах, лісництвах і т. п.). І, відповідно, 90% горіхів, які постачаються із України на експорт, вирощується і збирається у приватних господарствах. Чому б не долучитися до таких процесів і у нас, у Романівській селищній раді. Адже землі, хоча б невеликі ділянки так званих сільськогосподарських неугідь у нас можна шукати. І що головне – можна знайти. І культивувати, висаджувати, пропонувати людям займатися, вирощувати, збирати, здавати і продавати. Бо все це – гроші, які, так чи інакше, вливаються у нашу економіку.

Ми не можемо обминути перспективи появи на Романівщині підприємств, які встановлюють сонячні батареї і мають від того певний економічний зиск. Близько півтора десятка громад Житомирщини подібний варіант збільшення податкових надходжень вже використовують у своїй діяльності. Не астрономічні цифри податкових сум сплачують інвестори, які встановили сонячні батареї на берегах річок, на полях, обабіч доріг у громадах нашої області. Але ж і то гроші!

Безумовно, вважати, що зрештою і нам поведе, що хтось вже незабаром завітає на Романівщину із мільйонними інвестиціями – дуже примарна надія і малоймовірне сподівання. Використовувати варто будь-який шанс, найменшу можливість, не обминаючи перспективи спочатку невеликих надходжень, які згодом утворять більш могутній податковий потік. При цьому мабуть варто пам'ятати те відоме у народі прислів'я про лежачий камінь. Поки що це важливо!

Початок епідсезону ГРВІ

Із настанням осінньо-зимового періоду в Україні традиційно розпочинається епідемічний сезон гострих респіраторних вірусних інфекцій (ГРВІ).

Медичні заклади вже фіксують перші випадки захворювань, пов'язаних із сезонними вірусами, серед яких – грип та інші респіраторні віруси.

ГРВІ – це група інфекцій, які передаються переважно повітряно-крапельним шляхом і можуть швидко поширюватися у колективах, школах, дитячих садках та на робочих місцях.

Основні симптоми включають:

- підвищену температуру;
- кашель, нежить, біль у горлі;
- слабкість, головний біль, закладеність носа.

Діти, люди похилого віку та пацієнти з хронічними захворюваннями перебувають у зоні підвищеного ризику. Ускладнення можуть включати пневмонію, загострення хронічних хвороб

серця чи легенів та інші серйозні стани, що потребують медичної допомоги.

Щоб знизити ризик інфікування та поширення ГРВІ, дотримуйтесь простих правил:

- регулярно мийте руки з милом або використовуйте антисептики;
- носіть маску у місцях скупчення людей під час підвищеної захворюваності;
- провітрюйте приміщення та дотримуйтесь респіраторної гігієни;
- уникайте близького контакту з людьми, що мають симптоми застуди;
- при погіршенні стану чи появі високої температури звертайтеся до сімейного лікаря.

Особливу увагу варто приділити вакцинації проти грипу та інших сезонних вірусів. Вакцини допомагають знизити ризик тяжкого перебігу хвороби та розвитку ускладнень.

Цікаві факти про ГРВІ та поради в епідсезон 2025 – 2026 рр.:

- Сезонна динаміка – в Україні

під ГРВІ зазвичай припадає на січень-лютий, але перші випадки вже з'являються восени. Цього року експерти прогнозують середній рівень захворюваності, проте окремі регіони можуть відчувати локальні спалахи.

- Віруси «люблять холод» – низькі температури і сухе повітря в приміщеннях сприяють виживанню вірусів. Саме тому частіше хворіють у холодну пору року.

- Не тільки грип – крім грипу, восени та взимку активно циркулюють респіраторно-синцитіальний вірус (RSV), аденовіруси та риновіруси. Симптоми можуть бути схожими, але лікування та ризику ускладнень різні.

Як підвищити імунітет у сезон ГРВІ:

- Збалансоване харчування з достатньою кількістю овочів та фруктів.
- Регулярна фізична активність.
- Повноцінний сон – не менше 7-8 годин на добу.
- Контроль стресу: психологічне здоров'я теж впливає на імунітет.

Важливість щеплень

Вакцинація від грипу щороку зменшує ризик тяжкого перебігу хвороби. Для груп ризику (діти, люди похилого віку, хронічні хворі) – це ефективний спосіб захисту.

Всесвітня організація охорони здоров'я щороку оновлює рекомендації щодо складу вакцин, базуючись на даних про зміну антигенних властивостей вірусу грипу. В епідсезоні 2025-2026 рр. прогнозується циркуляція наступних вірусів грипу:

- A/Victoria/4897 (H1N1)pdm;
- A/Groatia/10136RV/2023 (H3N2)pdm;
- B/Austria/1359417 (лінія B/Victoria).

Що робити при захворюванні:

- Залишайтеся вдома, щоб не поширювати вірус.
- Використовуйте окремий посуд і рушник.
- Пийте більше рідини та контролюйте температуру.
- Звертайтеся до лікаря.

Пам'ятайте, що своєчасна профілактика, дотримання гігієни та уважне ставлення до свого здоров'я допомагають зберегти себе та своїх близьких у безпеці протягом усього епідсезону.

Свято – це не лише про здобутки

Вчергове перша неділя жовтня принесла у наше життя свято працівників освіти.

День вчителя – давно відоме, майже хрестоматійне свято нашого суспільства, про яке знають і пам'ятають.

Але відзначають його так само традиційно, як і колись. Вчительські аудиторії вітають перші особи громад, міст, областей. Вручаються квіти, грамоти, подяки. Влаштовуються концертні привітання. І на цьому – все. Звісно, свято – не час для обговорення проблеми булінгу, низької зарплати, бюрократичної рутини, а тепер – і кадрового голоду у школах та ліцях практично в усіх регіонах та областях України. Школа просто здригається у конвульсіях кризи, спричиненої кількома хвилями освітянських реформ, які закінчувалися песимістичним, але звично традиційним висновком про те, що «якось воно буде». І – що? Ось тут, якщо бути реалістом, знову хочеться сказати те ж саме: якось воно буде. Аби мир, аби повернутися хоча б до колись звичного, очного, реального і реалістичного навчального процесу, без усіх тих дистанційних варіантів, які дуже швидко породжують відставання, занепад і потребу у подоланні освітніх втрат.

І хоча оте «якось воно буде» має міцне підґрунтя і не менш стійкі традиції, про зміни на краще хочеться думати і вірити. Один із варіантів такого собі роздуму вголос ми пропонуємо у публікації Ігоря ЛІКАРЧУКА. Того самого І. Л. Лікарчука, який став зодчим і водночас виконробом однієї і ледь не єдиної реформаторської дії упродовж всього тридцятиліття української освіти. Його роздуми, аргументи і висновки спроможні помножити чимало слушного, потрібного і актуального.

Шоу і держава: дві правди про вчительські конкурси в Україні

Ігор Лікарчук

4 жовтня пізнього вечора оголосили переможця щорічної премії для педагогів Global Teacher Prize Ukraine 2025. Шоу, фанфари, світло, емоції і кожному переможцю 500 тис. грн.

Я – противник будь-яких змагань у професійній майстерності серед вчителів. **Змагатися, хто найкраще біжить, стрибає, плаває – можуть спортсмени.** І там можна визначити найсильнішого чи найкращого в країні. Для цього є об'єктивні показники: голи, метри, секунди. **Визначити найкращого вчителя громади, області і країни – абсурд.** Це однаково, що спробувати визначити, хто найкращий із акторів: Ада Роговцева чи Богдан Ступка. Вчитель – насамперед педагогічна майстерність, яку виміряти об'єктивними показниками не можна. Тому подібні змагання і не сприймаю.

Однак цього року у числі переможців виявився педагог, якого дуже добре знаю багато років. І як сусіда, і як чудового вчителя, за успіхами якого слідкую не перший рік. Чи не щодня вітаємося дружнім потиском руки, інколи спілкуємося на наші освітні теми. Постійно бачу його як доброго господаря біля невеличкого скромного будинку, в якому живе із сім'єю та батьком. Який, між іншим, також був дуже хорошим учителем, однак після аварії на ЧАЕС вимушений був із сім'єю евакуюватися із рідних країв у нашу місцевість. А ще знаю переможця як людину із золотими руками. І такого, для кого школа стала другою (можливо, навіть і першою) домівкою: лише одержимі можуть працювати в класі до пізнього вечора. Бачу, як на олімпіади та конкурси в інші населені пункти возить своїх учнів своєю «своєю моделлю», яка вже ба-

чила багато світів, але, дякуючи золотим рукам господаря, живе і працює. І якщо найбільш узагальнено, то це дійсно дуже хороший вчитель: без понтів, амбіцій, але із глибокими знаннями і наявністю того, що не можна виміряти жодним конкурсом – справжність педагога як майстра.

Відверто кажучи, його перемогою був здивований. І не тому, що він не заслужив відзнаки. Просто дуже добре знаю закулісся усіляких конкурсів. Як і те, що апріорі він не мав і не міг мати ніякої, умовно кажучи, сторонньої сили, яка б допомогла йому стати переможцем.

І саме ці обставини змусили мене на мить сумніватися у власному скепсисі стосовно цього конкурсу.

А тепер детальніше.

На сьогодні в Україні існує два великих вчительських конкурси. Це Global Teacher Prize Ukraine і державний конкурс «Учитель року».

Перший **завершується видовищним шоу, що створює ілюзію вдячності вчителю.**

Поруч, але в іншій площині, проводиться державний конкурс «Учитель року-2025», організований Міністерством освіти і науки та Інститутом модернізації змісту освіти. Без камер, без сцени, без великих чеків. Не знаю, як кому, але мені принизливо соромно вважати великим чеком обіцянку однієї обласної військової адміністрації виплатити переможцю конкурсу «Учитель року» премію в розмірі 12 тис. грн.

Тобто є дві події – два світи, що формально мають спільну мету, але насправді уособлюють дві філософії освіти: професійно-бюрократичну й медійно-емоційну.

Конкурс «Учитель року» було засновано ще в 90-х ро-

ках минулого століття, хоч насправді його історія тягнеться іще з часів освітньої системи колишнього радянського союзу. І за ці роки він фактично не змінився. Платформною професійного зростання він не став, але на формальність перетворився. **Його мало хто бачить, його не обговорюють в медіа та у професійному середовищі, його не чекають.** Ба більше, щоб заохотити вчителів до участі в ньому, органи управління освітою готові їм заплатити. Бо потрібна звітність про участь.

Натомість Global Teacher Prize Ukraine – це зовсім інша історія.

Премію започаткувала «Освіторія» у 2017 році як національну версію міжнародної ініціативи Varkey Foundation.

Мета – підвищити престиж професії вчителя та надихнути суспільство історіями освітніх героїв. На мою думку, **він є не професійним конкурсом, а медійно-гуманітарним проектом,** в якому кожен фіналіст – герой відео, посту, фільму. Його історію розповідають журналісти, блогери, актори, а глядачі голосують серцем. І в цьому конкурсі, імовірно, оцінюють не методику, а вплив, харизму, натхнення. І все це – у форматі гала-шоу, з партнерами, спонсорами, вишуканими промовами і півмільйоном гривень.

Педагогічна майстерність поступається місцем емоційному наративу, який легко сприймається телевізором і соцмережами.

Бізнес, який залучається до участі в конкурсі, отримує позитивний імідж («ми підтримуємо освіту»), медіа – готову «історію натхнення», влада – безпечну нагоду з'явитися поруч із «успішною школою» **без запитань про зарплати чи кадрову кризу.**

У результаті **формується освітній бренд, де все гарно і світло.** Учитель виступає не професіоналом, а героєм красивої історії. І цей образ – зручний: він без політики, без критики, без болю.

Фактично ці конкурси – це два різні світи, що живуть паралельно. Перший – службовий, другий – сценічний. **І обидва далекі від реальної шкільної щоденності.**

Досвід мого багаторічного спілкування з рядовим учителем дає підстави робити висновок: серед масового вчителства Global Teacher Prize не має широкої підтримки. Для більшості педагогів це – подія з телевізора, чужа і недосяжна. «Красиво, але не про нас» – так коротко описують її у шкільних колективах. Як і конкурс «Учитель року», між іншим.

Учитель із пересічної школи, який виживає між обмеженим фінансуванням, укріпленням й браком кадрів, дивиться на церемонію як на іншу галактику. І, попри щире захоплення окремими переможцями, відчуває відчуження: ця подія – не йому. Вона – образ, а не досвід.

Це сміливо можна назвати парадоксом української освіти: у медійному просторі – учитель-зірка, у реальності – учитель, який ледве тримається.

Найглибша проблема не у конкуренції двох форматів, а у тому, що держава уже багато років тому перестала бути суб'єктом педагогічної гідності.

Вона зберігає контроль над процедурами, але втратила контроль над сенсом. Набагато краще говорити про вчителя сьогодні вміють приватні структури, а не МОН. І саме вони формують уявлення суспільства про те, який учитель є справжнім.

Бо коли вчителі не мають гідної зарплати, стабільності й упевненості в завтрашньому дні, суспільство намагається купити емоцію подяки. А премія стає сурогатом визнання. У країні, де кожен учитель почувався б захищеним і гідним, жодних конкурсів «найкращих» просто не потрібно було б.

Але повернемося до мого сусіда-переможця. Його перемога вибила ґрунт з-під моєї критики. Бо я не можу назвати фальшивим те, що сталося чесно. Він справді заслуговує на визнання – не телевізійне, а людське.

І все ж...

Якби на його місці був хтось інший, я, мабуть, залишився б безжально різким. Бо сама система конкурсу, цей гламур навколо простоти, залишаються мені чужими. Але коли чесна людина потрапляє у глянцевої декорації й не стає їхнім продуктом – це змінює сприйняття.

Можливо, не систему, але тебе самого.

І тим не менше... Знаючи, що за годину чи дві я, як завжди, зустріну його на вулиці, то, напевно, не зможу привітати його з перемогою. Не тому, що не радий. А тому, що радість тут болить. Бо між його чесністю і сценою, на якій її визнали, занадто різні світи. І мені здається, що, вітаючи його, я ненароком привітаю не людину, а систему, яку не приймаю.

Мабуть, це і є наша головна трагедія: коли вчитель заслуговує на найвищу шану, а ми не можемо щиро вимовити «вітаю» не через байдужість, а через сумнів у самій правді цього світу.

Р. С. У нас найкращих вчителів – тисячі, а не один, два чи десять. Це потрібно розуміти і бачити.

Роман Лотиш кличе у дорогу і змушує думати про перспективи

Віктор Радчук

У Романові мало кого ще можуть здивувати репортажі із місця подій, які пропонує для загального ознайомлення місцевий краєзнавець і керівник студії «Ромб» у Романівському будинку культури Роман Лотиш.

До подорожей та екскурсій, які Роман Лотиш подає у режимі онлайн-репортажів, люди звикли, хоча теми, персонажі його розповідей і сюжетів виникають ситуативно і навіть суто випадково. Але навколо нас так багато ще непізнаного, ще не осмисленого, що фактично кожна розповідь краєзнавця має певний резонанс у народі, а, враховуючи те, що знайти джерело відеорепортажів неважко, аби було бажання зайти в YouTube, то й аудиторія у Романа Лотиша лише більшає.

Однак про один із таких недавніх репортажів, приурочених до візиту до Миропільської громади групи вчених, що займаються вивченням історичної фортифікації, слід розповісти трохи детальніше, аніж це було у розповіді Романа Лотиша. Насправді група киян – дослідників військової історії вже неодноразово (упродовж 20-ти років) була під Мирополем, вивчаючи стан збереження та фіксуючи реальну ситуацію із залишками укріплень 7-го УРа (колишнього Новоград-Волинського укріпленого району), який займав величезну за протяжністю територію з півночі на південний захід і мав у своєму арсеналі майже 300 вогневих точок, дзотів, капонірів та напівкапонірів. Перші за нумерацією вогневі точки Новоград-Волинського УРа розташовані на території сучасної Чижівської громади, а ті, які мають нумерацію на рівні 270-290, розташовані якраз на території Миропільської громади. Сама по собі гряда бетонних укріплень була неоднорідною, бо найбільша густота вогневих точок була передбачена у безпосередній близькості до міста Новограда-Волинського і в самому місті. Однак ще дві ділянки укріплень мали винятково важливе значення з огляду на особливості рельєфу місцевості та радянської військової доктрини того часу. Так, наприклад Гульська міна (неподалік села Гульськ біля міста Звягеля), яка була цілим комплексом оборонних споруд, вирубаних у кам'яному ґрунті та захищених метровою товщиною бетонними стінами і ковпаками, мала стати непрохідним комплексом для військ противника, який прагнув би обійти територію міста Новограда-Волинського. На півдні, вже на стику Новоград-Волинського та Летичівського укріпленних районів, було облаштовано потужний комплекс бетонних вогневих точок в районі тодішнього селища Новий Миропіль.

Увесь цей комплекс військово-оборонних укріплень, розташованих на правому березі річки

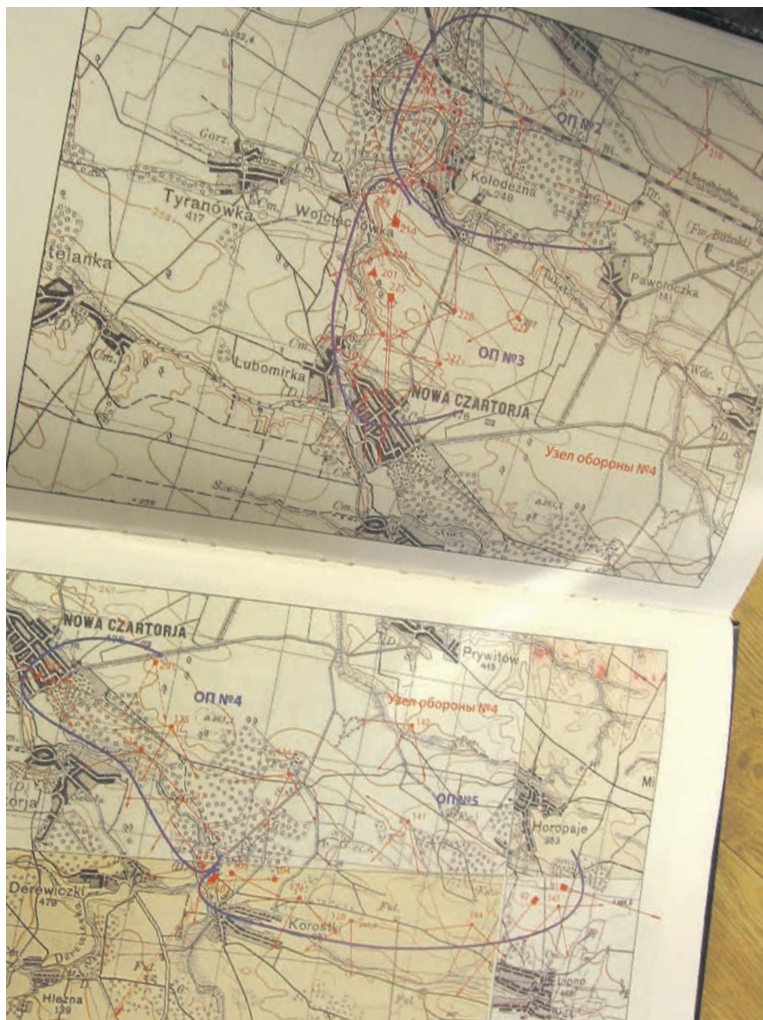

Случ, було в основному збудовано упродовж семи років, із 1932-го по 1939-й. В історії він має ще одну назву – «лінія Сталіна», яка мала бути головною перешкодою для військ Армії Другої Речі Посполитої (Польської держави 1918-1939 років). Річ у тім, що Радянський Союз, сповідуючи і пропагуючи доктрину всесвітньої революції, постійно готувався до війни з іншими державами. Радянські вожді бачили майбутні військові дії на теренах інших держав, однак на кордонах тодішнього СРСР було збудовано комплекси дуже могутніх оборонних споруд. У тому числі й на Житомирщині, яка як область існує із 22 вересня 1937 року. Стосовно Мирополя та найближчих до його сіл, то це (за оцінками радянських стратегів) був регіон найбільшого, потенційно ймовірного напрямку наступу військ неприятели, а тому саме межа двох УРів (Новоград-Волинського та Летичівського) мала бути фортифікованою найміцніше і найнадійніше. Зауважимо, що згідно зі стратегічними обґрунтуваннями радянського командування, уся гряда оборонних укріплень вздовж радянсько-польського кордону (станом до 1939 року) мала бути забезпеченою можливістю мобільного пересування військ та вантажів, яких потребувала оборонна «лінія Сталіна». Саме із цієї метою вже коли бетонні доти, дзоти та капоніри «лінії Сталіна» були майже збудовані, розпочалося будівництво потужної автомагістралі, яку військові фахівці називають рокадною дорогою, основне призначення якої зводилося до підвозу боєприпасів, амуніції для потреб УРів. Рокадна автомагістраль Ємільчине – Могилів-Подільський (до 1939 року прикордонне з Румунією місто, а нині – райцентр Вінничини) будувалась ділянками по 18-25 кілометрів, які так і не були сполучені між собою аж до 1939-го року. Після вересня 1939-го, коли радянський кордон було посунуто на 300-400 км західніше, про дорогу із насипами та гігантським, майже 120-метровим, бетонним мостовим переходом біля села Тупольці (неподалік Звягеля)

взагалі забули, і будівництво її було зовсім припинене. Звісно, за відсутності будь-якої інформації про будівництво, яке велося дуже специфічними методами із залученням політичних в'язнів, а також мобілізованого населення сусідніх сіл, у народі назва цієї дороги звучала ледь не легендарно, як «Ленінград – Одеса», хоча крайнім залишком земляного насипу була ділянка між селами Куліші та Андріївці (колишній Ємільчинський район). Але найбільшого ступеня готовності запроектована військовими будівельниками рокадна дорога мала якраз на Романівщині: в районі сіл Камінь, Велика Козара, Мар'янівка (Довбиська громада).

Чим цікавий нещодавній візит пошуковців-істориків до Мирополя, який одразу потра-

пив у поле зору Романа Лотиша і про який заговорили як про щось величезно-унікальне і дуже значиме? Найпершим чином група істориків-фортифікаторів на чолі із столичним дослідником Олександром Крещановим прибула до Миропільської громади з метою уточнення розташування деяких об'єктів колишнього Новоград-Волинського УРа. Свого часу колектив на чолі із О. І. Крещановим (А. М. Верхолапцев, С. А. Гераймович та ін.) підготував та видав унікальні наукові збірники («Новоград-Волинський укріплений район 1932-1941»; «Киевский укрепленный район, Летичевский укрепленный район»), які отримали масу позитивних відгуків у науковому середовищі, у середовищі краєзнавців, а також тих гостей, які бувають в

Україні та цікавляться її військовою історією. Віднедавна неабияку увагу вищеозначені видання отримали у середовищі авторів туристичних маршрутів, куди колишні військові фортифікації можуть потрапити як популярні серед туристів об'єкти. Станом на сьогодні колектив дослідників на чолі із Олександром Крещановим завершує роботу над підготовкою нового, вже двотомного і двомовного (україно-англійського) російськомовного видання книги «Новоград-Волинський укріплений район 1932-1941», яка побачила світ у житомирському видавництві «Волинь» ще у 2018-му році.

Ще один аспект питання – можливість використання вищеозначених фортифікаційних споруд як туристично-мистецьких об'єктів, які мають потужний туристично-краєзнавчий потенціал.

У низці європейських країн об'єкти фортифікації часів Першої чи Другої світової війни користуються шаленою популярністю мільйонних туристичних потоків. За радянських часів лише усім відомо Брестська фортеця здобула міфічно змайстровану славу, яка свого часу перетворилася на могутній туристичний потенціал. Абсолютно тотожні характеристики мають фортифікаційні споруди того ж таки Новограда-Волинського УРа, які поки що нікому нецікаві, ніде не задіяні як об'єкти хоча б найскромніших туристичних маршрутів. У Мирополі цей потенціал через багато причин має дуже потужний вигляд як в плані збереженості дотів, дзотів та капонірів, так і в логістичній зручності для туристичних подорожей і екскурсій. Якщо про кам'яну статую, знайдену неподалік Мирополя, ми маємо зовсім скупі дослідницькі матеріали, то для перетворення фортифікаційних споруд у об'єкти та магніти туристичних маршрутів існує куди більша і багатша джерельна база. Отже, питання лише за роботою, за бажанням перетворити свій край, своє селище чи свою громаду хоча б у невеличкий шматочок тієї туристичної мекки, якою може стати Житомирщина загалом. Ну а щодо початків, то вони вже зроблені. У тому числі й зусиллями Романа Лотиша.

Наша пам'ять і наша вдячність вимірюються не словами, а вчинками!

Віктор Першко

Відгомін про те, що у Романові на лавках у людних місцях з'явилися таблички із надписами-закликами пам'ятати про ветеранів, воїнів ЗСУ, які потрапили в полон, про тих, хто вже ніколи не повернеться додому, дійшов не лише до вулиць та будинків у Романові та сіл Романівської селищної ради.

Про це вже говорять в інших містах і селах Житомирщини, а винахідливість і елементарна логіка романівських активістів у деякого викликає захоплення. Те, що Романів – не перше селище і не перша громада, де запропонували у подібний спосіб вшанувати пам'ять патріотів, героїв-захисників, воїнів-земляків, можна не сумніватися, бо насправді більшість громад Житомирщини намагаються чимраз щиріше, виразніше і тепліше висловити свою шану і подяку кожному, хто взявся захищати Україну від підлого агресора, хто, розуміючи увесь ризик і небезпеку надзвичайного фронтового буття, все ж таки стає на герць із ворогом.

Ініціатива активісток і вже майже легендарних красунь-волонтерок громадської організації «Кава для воїна» була підтримана працівниками сектору із національно-патріотичного виховання та роботи із ветеранами Романом Борисевичем і Наталією Вороновою. Отож ті півтора десятка табличок, прикріплених до стінок лавок, розташованих у парку Шевченка, а також довкола адміністративного приміщення Романівської селищної ради, стали сим-

волами нашої пам'яті, уваги і вдячності воїнам-захисникам. Звісно і беззаперечно – таких і подібних символів має бути безмірно багато, оскільки наші співчуття сім'ям і дітям загиблих воїнів є безмірно глибокими і співзвучними глибині тих втрат, яких зазнали сім'ї полеглих героїв. **І загалом справжня вдячність кожному захисникові і кожній захисниці нашої землі і матері-України вимірюється не словами, не гаслами чи промовами, а**

тільки і саме **ВЧИНКАМИ**. Ось чому ми маємо бути кращими, досконалішими у праці і у ставленні до суспільного блага, ось чому ми маємо жити по честі і по-людськи. І це не просто слова, розмірковування чи побажання, це – нагальна перспектива нації, яка прагне перемоги, яка за жодних обставин чи умов не стане і не погодиться на приниження перед агресором-супостатом. Про це мають пам'ятати не лише ті, хто сідає на лавку із прикріпленою табличкою, а кожен, хто чув про подвиги наших воїнів, хто відчув глибину печалі і біль горя, яке обпало сотні сімей наших земляків-романівчан. Але в основі нашого подальшого життя мають бути вчинки і дії, сумісні із благодаттю, совістю і мораллю. Зрештою – із правдою, як би патетично це не звучало.

Р. С. Годі нагадувати, але ж, мабуть, таки треба нагадати і попередити, що бажання зіпсувати прикріплену табличку, а тим паче – спроба її вивести чи зняти буде розглядатися як важкий, тяжкий і такий, що не підлягає прощенню, ЗЛОЧИН проти громади. Проти людей. Проти України. Тому нагадуємо, попереджуємо, але найбільше просимо – будьмо чемні, будьмо вдячні, будьмо людьми!

Футбольна осінь все ближче до фінішу

Віктор Єрофєєв

Ще напередодні гри чемпіонату Житомирської області з футболу між командами FC «VIVAD» (Романів) та СК «Коростень/Агро-Нива», який мав проходити 1 жовтня, Романовом поширювалась звістка, що після цього матчу романівський клуб офіційно буде оголошений чемпіоном Житомирщини зразка 2025 року.

Ти паче, що результат матчу на визначення чемпіонського титулу зовсім не впливав. FC «VIVAD» вже майже місяць тому, після переконливої перемоги у Бердичеві із рахунком 3:0, зняв усі питання щодо того, чи зможе хтось із суперників романівчан хоча б зрівнятися за підсумками чемпіонату області. Ну а 1 жовтня 2025 року навіть гіпотетично чи суто теоретично «VIVAD» вже був у зоні поза досягненням для суперників. Тому матч із клубом із Коростеня був підставою для облаштування хоча б невеликої церемонії вшанування команди, яка справді показала феноменальний результат, не програвши жодного матчу, отримуючи упродовж першості лише перемоги.

Коростень і Романів змагаються між собою на... двох фронтах

Однак у грі із коростенцями були інші резони, суто психологічні моменти, які принципові суперники добре пам'ятають, і

тому кожен матч між ними проходить у дивовижно цікавому протистоянні. Так було і цього разу, тим паче, що СК «Коростень/Агро-Нива» прибув до Романова із бажанням перемоги, а якщо б ні, то хоча б здобути нічийний результат. Програвати коростенські футболісти не могли ще із однієї причини: якщо доля першого місця у чемпіонаті області вже була відома (чемпіон – «VIVAD»), то боротьба між коростенським і бердичівським клубами за другу сходинку турнірної таблиці поки що тривала у формі дуже принципового протистояння.

Матч у Романові наче був продовженням і повторенням сценарію матчу у Коростені, де ці ж самі суперники зустрічалися трьома днями раніше. Тоді у матчі аматорського чемпіонату України FC «VIVAD» приїхав у гості до Коростеня. На два голи від «вівадівських» футболістів коростенці змогли відповісти такою ж кількістю влучних ударів. У Романові футболісти «VIVAD» на два голи у ворота суперників із Коростеня не спромоглися, а

відкрили рахунок у матчі вже на старті другого тайму. Ну а суперник, розуміючи, що поразка матиме ледь не катастрофічні наслідки, кинулись відіграватися. І це їм вдалося. Розіграш штрафного і удар коростенського футболіста із прізвиськом Білоцерківцев виявився блискуче точним. Надалі нічого важливого (у значенні забитих м'ячів) вже не було, а гра так і завершилась нічийним підсумком. **Романівські футболісти, згідно з календарем чемпіонату, проведуть свій заключний поєдинок першості області у Гладковичах.** У цьому селі неподалік древнього Овруча футболістів романівського клубу обіцяють офіційно привітати із черговим чемпіонським титулом. Як воно буде, хто вітатиме і які промови будуть проголошуватись – ми розповімо у наступному виході нашої газети, а зараз уся увага футбольної Житомирщини прикута до змагань всеукраїнського масштабу. У тому числі – й до першості України серед аматорів, де романівський «VIVAD» виступав достатньо успішно.

Домашня поразка: не сенсація, але очевидна прикрість

На успіх у черговому домашньому протистоянні із футболістами Миколаєва (Львівська область) сподівалися усі вболівальники FC «VIVAD», які прийшли на стадіон у Романові 5 жовтня 2025 року. Після гри із коростенцями наші хлопці мали можливість відпочити, відновитися і здобути, якщо не три (за перемогу), то хоча б одне турнірне очко у разі нічийного результату. Спочатку перемога здавалася цілком реальною, бо гра із миколаївцями складалася напружено, хоча тривала у рівній боротьбі. Але першими забили гол саме романівчани. Футбольний пенальті, забитий В. Шевчуком, міг стати переможною точкою цього матчу. Але львів'яни думали інакше. Спочатку ФК «Миколаїв» зрівняв рахунок у грі, дивовижно майстерно виконавши штрафний удар метрів із 17-ти. А потім, коли здавалося, що нічия задовольнила обох суперників,

вже на 93-й хвилині гри сталося незбагненне – гості буквально заштовхують м'яч у ворота Іллі Сингаївського.

FC «VIVAD», отримавши підсумково «нульовий» результат, залишається у групі лідерів, поступаючись КОРМІЛу і АГРОНу одним очком (львів'яни і тернополяни мають по 11 очок, а романівські футболісти, маючи 10 балів, на пару із «Дністром» ділять третью-четверту стрічку чемпіонату). Звісно, у таборі прихильників FC «VIVAD» після такої прикροї, нелогічної поразки минулої неділі панував дуже гнітючий настрій. Але попереду у нас дуже важливі і відповідальні матчі аматорського чемпіонату України. **Ще у жовтні романівчани зустрінуться із найкращими командами аматорської ліги. Причому як вдома, так і на полі суперника.** Шансів залишитися у лідерах у FC «VIVAD» відчутно поменшало, але все у руках наших футболістів. Як кажуть, прийшов час продемонструвати не лише майстерність, але й характер.

Перлини Житомирщини

Під такою назвою побачила світ книга Надії Бучко, зігріта вересневим теплом і вдячними враженнями людей високої і чистої душі.

До них вона звертається з великою любов'ю...

Шановний читачу!

Я небо високе тримаю для тебе,

Оберемками зорі сиплю до ніг...

Ти тільки живи, бо ти мені треба –

В негоду, у спеку, у сніг.

Надія Дмитрівна Бучко – романівчанка з Житомирської області. Освіта педагогічна вища.

Член Національної спілки України. У 2017 році вийшла з друку її книга «Перлини Романівщини», у якій із любов'ю висвітлюється у літературно-художньому жанрі історія Романівського краю. Про свою малу батьківщину вона пише:

У слові й пісні присягаю

Своїй романівській землі,

Молюсь вітрам і уклоняюсь

Джерелам чистим і росі.

Молюсь громам, з дощами плачу,

Всміхаюсь з сонечком полям,

В туманах сивих казку бачу,

А у веселці – море гам.

Дивуюсь щирості природи,

І всепрощенню, й доброті,

Милуюсь при любій погоді

Своїй романівській землі.

У 2020 році вийшла з друку книга «У світлі століття. Історія Богунської лікарні № 2 міста Житомира». Цю книгу присвячено всім, хто впродовж столітньої історії лікарні вибудовував, зміцнював, удосконалював її заради головної мети збереження здоров'я земляків.

Надія Бучко збила немало документальних матеріалів, свідчень працівників

лікарні різних поколінь, щоб якнайповніше розповісти не лише про професійні надбання богунських медиків, а й про їхні загальні життєві орієнтири, духовну наляштованість, творчі вподобання. Інтерв'ю виписано з притаманними авторці світлим поглядом і теплом.

І ось «Перлини Житомирщини».

Ця книга – велика краєзнавча робота. Краєзнавство тут проявляється своєрідно – воно наповнене теплом і щирими авторськими емоціями. У Надії Бучко особливий дар: роздивитись у кожній людині найкращі порухи душі, у кожній пам'ятці – світло людських зусиль, у кожній події – результати подолання великих і малих труднощів її героїв.

Авторка бачить світ у фарбах доброти і розуміння, любові і поваги. Відтак книга спонукає читача всотувати знання про рідний край не як нагромадження дат, показників, просторових особливостей, а як життєвий плін, сповнений творення. І врешті книга веде читача до думки, що кожен приходить у цей світ для добра.

Авторка про себе розповідає, що бачить світ у ніжних фарбах, у фарбах доброти і розуміння, любові та поваги. Вона дожить стосунками зі щирими людьми, співчуває злим і обходить їх стороною.

Дякує людям, які своїми красивими вчинками надихають її на творчість.

Дякує друзям з душевною красою, які прийшли в її життя від Бога. Уклоняється і

ворогам, котрі заставляли вистояти в тяжкі хвилини.

Ніколи не тримає в душі зла, не займається помстою. Біблія повчає: «Якщо в тебе є ворог, то дай йому пити і дай йому їсти, і дозволь мені вугілля гаряче покласти на його голову». Батько ж казав: «Живи так, щоб людям біля тебе було добре».

Ображається лише на себе... Помилалась. Цінувала тих, хто жив у дружбі з притворством, наклавши маску доброти.

Хоче, щоб її твори надихали читачів на думку: людина приходить в цей світ задля добра. Героїв нарисів залишає в тому часі, в якому її з ними звела доля.

Кредо Надії Бучко: «Я вам презентую славу, а працю й натхнення лишаю собі...».

Продавці, водії та військові: кого шукають роботодавці та скільки готові платити

Ринок праці в Україні активізувався із закінчення літніх відпусток: зросла кількість вакансій у виробництві, торгівлі та освіті.

Змінилися і середні зарплати. У яких галузях найбільше пропозицій і скільки готові платити – з'ясував Центр громадського моніторингу та контролю.

Вакансії в Україні і за кордоном

Перед осіннім сезоном зросла кількість вакансій у галузі виробництва, роздрібною торгівлі та освіти. Такими є висновки дослідження від OLX Робота. Рекордсменом за зростанням попиту серед роботодавців у серпні була вакансія комплектувальника у галузі «Виробництво/робітничі спеціальності» – плюс 331% у кількості оголошень, якщо порівнювати з травнем 2025. Медіанна платня – 25 тис. грн.

Також зріс попит на продавців у роздрібній торгівлі та менеджерів із роботи з клієнтами (середня зарплата 21 тис. гривень). Крім того, перед початком навчального року на 96% зросла кількість ва-

кансій в освіті. Медіанна зарплата – 14 тис. грн.

На низку вакансій попит серед роботодавців у серпні 2025 був вищим на 50-60%, серед них: рихтувальник (СТО, автомийки) – середня зарплата 50 тис. грн, плиточник (будівництво) – 45 тис. грн, HR – 29 тис. грн, офіс-менеджер – 23 тис. грн, помічник кухаря – 21 тис. грн.

Суттєво зросла і кількість вакансій на роботу за кордоном. Наприклад на посаду пакувальника кількість оголошень зросла на 213%, на 65% збільшився попит на будівельників, на 41% – на різноробочих. Заробітна плата на ці вакансії – від 3 до 5 тис. євро.

Ще одна тенденція – зростання переліку вакансій на службу у Силах оборони. Зокрема з травня 2025 кількість таких оголошень по Україні зросла на 33%. Середня зарплата станом на серпень становила 70,5 тис. грн.

Від Києва до Тернополя

Відповідно до даних платформи WORK.ua, найбільше вакансій нині у категоріях «Робочі спеціальності, виробництво» (близько 21 тис.), «Сфера обслуговування» (майже 20 тис.), «Роздрібна торгівля» (близько 14 тис.), «Логістика» (майже 13 тис.), «Продаж, закупівля» (близько 12 тис.).

Щодо самих посад, то найбільше роботодавці шукають продавців-консультантів (майже 10 тис. вакансій), військовослужбовців, водіїв, менеджерів з продажу (близько 6 тис. по кожній позиції) та адміністраторів (близько 4 тис.).

Серед міст, де робітники потрібні найбільше, – Київ (майже 31 тис. вакансій), Львів (близько 8 тис.), Дніпро (6,5 тис.), Одеса (5,5 тис.), Харків (понад 3 тис.), Вінниця (2,5 тис.), Івано-Франківськ (понад 2 тис.), Запоріжжя та Тернопіль (близько 2 тис.). Крім того, понад 6 тис. вакансій стосуються дистанційної роботи.

Середня зарплата у жовтні, за даними порталу WORK.ua, які проаналізували понад 200 тис. поданих вакансій, сягнула 25 500 гривень. За рік вона зросла на 16%.

Найнижчі зарплати в освіті та мистецтві

Дані Держстату нині не відображають розмір середньої зарплатної плати у вересні та жовтні цього року. А от у серпні, за їхніми підрахунками, вона становила 25 911 грн. Найвищі середні зарплати – у галузі інформації та телекомунікацій (65 213 грн), на авіаційному транспорті – 57 582 грн, у галузі фінансів і страхової діяльності – 52 269 грн.

Найнижчі – в освіті (14 432 грн), у працівників бібліотек, архівів та музеїв – 14 379 грн та у сфері мистецтва та розваг – 14 015 грн.

Найвищий розмір середньої зарплати зафіксовано у Києві – 39 535 грн, Луганській області – 32 541 грн (ймовірно, йдеться про державні структури, релоковані з Луганщини), Дніпропетровській області – 26 779 грн. Найнижчий – у Чернівецькій області – 18 451 грн та у Кіровоградській – 18 778 грн.

Змінюється вік працівників

41% українських роботодавців зазначили, що рішення про дозвіл чоловікам віком 18–22 років вільно перетинати кордон вплинуло на заповнення вакансій. Про це заявила керівниця напрямку OLX. Робота Марія Абдулліна.

Серед респондентів 59% зазначили, що зросла кількість звільнень серед молодих працівників, 54% – що стало важче шукати молодих кандидатів на вакансії, у 43% респондентів зменшилася кількість відгуків на вакансії.

Водночас це змусило частину роботодавців переглянути свої кадрові стратегії. Так, 32% опитаних роботодавців почали активніше залучати старших кандидатів, 16% – активніше залучати жінок.

Гороскоп на тиждень 8 жовтня - 14 жовтня

ОВЕН

Усе, що накопичувалося, виходить назовні. Внутрішні рішення потребують зовнішньої дії. Але важливо не спалити мости в пориві емоцій!

ТЕЛЕЦЬ

Тиждень може початися з відчуття внутрішньої напруженості. Період несе в собі потужну суміш глибини, імпульсу і м'якості.

БЛИЗНЮКИ

Це тиждень, коли можна звільнитися від зайвого, сказати важливе й відчувати підтримку, навіть якщо шлях до цього був непростим.

РАК

Для вас тиждень обіцяє бути насиченим, особливо у сфері спілкування і роботи. Ви відчуєте приплив енергії, бажання діяти, вести за собою.

ЛЕВ

Обставини тижня виводять вас у центр подій. Енергія немов спалахує всередині, підштовхуючи до рішучих кроків.

ДІВА

Тиждень почнеться з глибинних розмов і непростих роздумів. Ви відчуєте прилив активності у сфері дружби і спілкування.

ТЕРЕЗИ

Для вас тиждень пов'язаний із кар'єрою та амбіціями. Будьте готовими до того, що не всі погодяться з вашою думкою.

СКОРПІОН

Тиждень напо-внений натхненням і жагою до змін. Світ відкривається, варто лише зробити крок.

СТРІЛЕЦЬ

Для вас тиждень може виявитися глибоким і трансформаційним. Повня в Овні порушує питання довіри та спільних ресурсів.

КОЗОРИГ

Тиждень фокусується на стосунках. Слова набувають ваги, думки стають гострішими, але водночас і критичнішими.

ВОДОЛІЙ

Повня в Овні приносить спалах натхнення, бажання діяти, радіти, любити. Можливо, прийде новина, пов'язана з дітьми або хобі.

РИБИ

Для вас тиждень пов'язаний з фінансами і самооцінкою. Повня в Овні висвітлить тему грошей.

Джерело: TCH

Смачного!

Ніжна запіканка з гарбуза та яблука

Інгредієнти: 550 г гарбуза, 2 середніх яблука, 2 ст. л. цукру, 10 г ванільного цукру, 5 ст. л. манної крупи, 2 яйця, дрібка солі, 20 г масла, 1 ст. л. манної крупи, 1 ст. л. манної крупи.

• Почистьте та поріжте скибками 550 г гарбуза. Викладіть у керамічну форму, накрийте фольгою та запечіть до готовності при 180 градусах протягом 25-30 хвилин. Орієнтуйтеся на свою духовку.

• Печений гарбуз потовчіть до стану пюре. Окремо натріть на тертку 2 чищених середніх яблука.

• Змішайте інгредієнти у мисці. Додайте до них 2 ст. л. цукру, 10 г ванільного цукру, 5 ст. л. манної крупи, перемішайте.

• Відділіть жовтки від білків 2 яєць. Жовтки вмішайте у тісто, а білки збийте з додаванням дрібки солі.

• Збити білки обережно додайте у тісто, перемішайте. Змастіть керамічну форму стороною 21 см 20 г масла та присипте 1 ст. л. манної крупи.

• Викладіть тісто у форму для випікання та присипте зверху ще 1 ст. л. манної крупи. Випікайте запіканку протягом 50 хвилин при 180 градусах.

• Перед подачею охолодіть, щоб було зручніше різати.

Генеральське сало

Інгредієнти: 1 кг сала, 3 ст. л. солі, 6 зубчиків часнику, 1 ч. л. пластівців чилі, 3-4 ч. л. паприки (копченої або солодкої), хліб для подачі.

• Кілограм сала промийте, просушіть та викладіть в ємність (харчовий контейнер, миску, банку). Натріть сало 3 ст. л. солі. та поставте до холодильника мінімум на 3 год, а краще на ніч.

• Дістаньте сало з холодильника та приберіть з його поверхні сіль.

• Почистьте 6 зубчиків часнику та пропустіть їх через прес. Натріть сало часником, 2-3 ч. л. паприки, 1 ч. л. пластівців чилі. Після цього сало можна одразу подавати, зберігати в холодильнику у харчовій плівці або контейнері до місяця.

Джерело: klopotenko.com

8 ЖОВТНЯ середа	9 ЖОВТНЯ четвер	10 ЖОВТНЯ п'ятниця	11 ЖОВТНЯ субота	12 ЖОВТНЯ неділя	13 ЖОВТНЯ понеділок	14 ЖОВТНЯ вівторок
+ 7° + 11°	+ 9° + 13°	+ 8° + 13°	+ 6° + 9°	+ 6° + 9°	+ 5° + 9°	+ 5° + 8°
741 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	739 ТИСК, ММ	741 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ

Куточок ГОРОДНИКА

Підготовка туї до холодів: підживлення, полив, мульчування й укриття від снігу та сильного вітру

Перед тим як укрити тую на зиму, слід провести підготовчі заходи.

• Припинити підживлення азотними добривами вже наприкінці літа або на початку осені (кінець серпня – початок вересня). Це важливо, щоб не спровокувати активне зростання нових, незрілих пагонів, які не встигнуть визріти до морозів. Натомість можна внести осінні калійні або фосфорні добрива, які допоможуть рослині зміцнити кореневу систему, підвищити її зимостійкість та підготуватися до зимового спокою. Наприклад, це можуть бути спеціалізовані осінні добрива для хвойних з низьким вмістом азоту (або його повною відсутністю) та підвищеним вмістом калію і фосфору (наприклад з формулою NPK 5:15:25) або ж монофосфат калію. Завжди ретельно дотримуйтеся інструкцій виробника щодо дозування та способу внесення, оскільки надлишок добрив може бути шкідливим.

• Провести санітарне обрізання, видаляючи сухі, пошкоджені, хворі або зламані гілки, і сформувати крону.

• Провести рясний вологозарядний полив на початку осені. Мета цього поливу – максимально наситити ґрунт водою перед настанням морозів, що дозволить туї краще пережити зиму та уникнути зимового висихання хвої. Залежно від погодних умов може знадобитися не один, а кілька таких поливів, доки ґрунт остаточно не замерзне. До води для поливу можна додати стимулюючі коренеутворення препарати, особливо якщо рослина молода або недавно посаджена, для кращого вкорінення та адаптації.

• Підв'язати крону туї, злегка стягнувши гілки до купи міцним джгутом або мотузкою. Це допоможе запобігти їхньому обламуванню та деформації під вагою мокрого снігу, а також збереже компактну форму рослини. Для молодих або нещодавно посаджених туй, які ще не мають добре розвинутої кореневої системи, додатково може знадобитися опора (кілок), щоб захистити їх від розгойдування та зламування сильним вітром.

• Замульчувати ґрунт навколо основи туї. Це критично важливий захід для захисту кореневої системи від промерзання, особливо у молодих рослин, а також у безсніжні та морозні зими. Для цих цілей використовують кору, тирсу, тріску, шишки, хвою або солому.

Оптимальна висота шару мульчі повинна бути близько 10-15 см, що забезпечить надійну теплоізоляцію коренів і допоможе зберегти вологу в ґрунті. Важливо, щоб мульча не злежувалася і не прилягала впритул до стовбура, залишаючи невеликий простір для провітрювання, щоб уникнути пріння кори.

• Підготовка матеріалів для укриття: переважно біле агроволокно (щільністю 30-60 г/м²) або світла мішкови́на, а також джгут або міцна мотузка. Важливо використовувати саме світлі (білі) матеріали, оскільки вони відбивають сонячні промені, запобігаючи перегріву хвої та весняним опікам, на відміну від темних матеріалів, які поглинають тепло і можуть спричинити запарювання рослини.

ЯК УТЕПЛИТИ ТУЮ НА ЗИМУ

Молоді туї, а також сорти з невисокою зимостійкістю особливо вимогливі до укриття. Це дозволить уберегти цінну рослину від морозобою, зимового висихання хвої та весняних сонячних опіків. Укривати тую слід, коли встановиться стабільна мінусова температура (близько -5...-7 °C) і ґрунт вже підмерзне, але до настання сильних морозів. Знімати покривний матеріал необхідно вчасно, коли зникне загроза сильних нічних заморозків і весняних опіків, зазвичай після повного танення снігу та стабілізації плюсових температур. Важливо робити це поступово, у похмуру погоду, щоб рослина адаптувалася до яскравого весняного сонця і не отримала опіків.

Якщо зима в регіоні тримає приблизно постійну мінусову температуру, то можна використовувати неткане агроволокно або лутрасил. Рослині слід надати форму конуса з гострою верхівкою, так сніг буде скочуватися і не утворювати замети.

Використання мішкови́ни може бути доречним, якщо зими бувають з частими відлигами. Її щільне, але дишаюче плетіння допомагає уникнути надмірної конденсації вологи під укриттям, що знижує ризик запарювання хвої під час потеплінь. Слід обгорнути тую і зверху перев'язати мотузкою, щоб вітер не здув укривний матеріал. Зв'язувати треба не туго, інакше можуть деформуватися гілки або підіпріти хвоя через погану вентиляцію. Для туї химерних форм або великих екземплярів, що потребують збереження форми, можна спорудити каркас, який потім обтягують агроволокном або мішкови́ною.

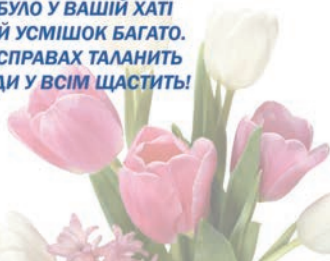
Джерело: UkrMedia

РЕКЛАМА

06 ЖОВТНЯ
СВІЙ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ВІДЗНАЧИВ
НАЧАЛЬНИК РОМАНІВСЬКОГО РЕМ АТ «ЖИТОМИРРОБЛЕНЕРГО»,
ПУГАЧ ОЛЕГ ВАСИЛЬОВИЧ!

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ВІТАЄМ!
 І ВІД НАС УСІХ БАЖАЄМ
 МИРУ, РАДОСТІ Й ЛЮБОВІ,
 ЩОБ ГОСПОДЬ ДАВ ЩАСТЯ Й ДОЛІ.

ЩОБ БУЛО У ВАШІЙ ХАТІ
 СМІХУ Й УСМІШОК БАГАТО.
 ХАЙ У СПРАВАХ ТАЛАНІТЬ
 І ЗАВЖДИ У ВСІМ ЩАСТІТЬ!

Цікаві факти про м'язи людини

- В організмі людини є понад 650 різних м'язів.
- У людини менше м'язів, ніж у гусениці.
- Під час ходьби задіюється близько двохсот м'язів.
- Приблизно 40% від загальної маси тіла припадає на м'язи.
- Найбільш витривалим в організмі людини є серцевий м'яз.
- Найменший м'яз людини – стремцевий. Він розташований у вусі і відповідає за напругу барабанної перетинки. Довжина його становить трохи більше міліметра.
- Найбільший м'яз – кравецький (найдовший), який розташований у передній частині стегна.
- Найбільше м'язів розташовано в області голови і обличчя.
- Найсильнішим одиничним м'язом є язик.
- Щоб всі м'язи як слід відпочили і відновилися після фізичної праці, потрібно більше двох діб.

- М'язи спини відновлюються повільніше за все після фізичного навантаження, а трицепси роблять це швидше за все.
- При усмішці працює близько 17 м'язових груп. Коли людина сердиться або плаче – приблизно 43 групи. А при поцілунках – трохи більше 30 груп м'язів.
- Приблизно половина всієї енергії, яку використовує протягом доби організм людини, витрачається на скорочення м'язів.
- Людина, яка стоїть, утомлюється більше, ніж та, що йде, бо для підтримки рівноваги в положенні стоячи безупинно працює понад 300 м'язів.
- Половина всієї м'язової маси припадає на м'язи нижніх кінцівок.
- Атрофуються м'язи тіла досить швидко. На це йде набагато менше часу, ніж на їхнє тренування. З цієї причини у космонавтів після польотів йде чимало часу на те, щоб прийти до своєї колишньої форми.

- Найсильнішими вважаються м'язи щелепи, сила стиснення яких може перевищувати сто кілограмів.
- З віком у людини зменшується обсяг м'язової маси. Щороку втрачається деяка частина цієї маси, кілька відсотків. Це відбувається приблизно після 40 років. Після 60 років ці втрати стають ще істотніші. Тому так важливо не нехтувати фізичними навантаженнями і в зрілому віці, а не тільки в молодості.
- Вся м'язова система управляється нервовою системою.
- Якщо всі м'язи в нашому організмі рухалися б тільки в одну сторону, людина могла б підняти 25 тонн ваги.
- Під час розмови людини в її організмі одночасно діють 72 незалежні м'язи.

Джерело: dovidka.biz.ua

ТОВ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ
 постійно проводить індивідуальне навчання
 та підвищення кваліфікації
ТРАКТОРИСТІВ-МАШИНІСТІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА.

067-410-12-15
097-675-58-35
067-799-04-27

ПОЧАТОК ЗАНЯТЬ З МОМЕНТУ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ НА НАВЧАННЯ.

БУДМАТЕРІАЛИ
 м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

КУПУЄМО ВРХ

КОНЕЙ, ТЕЛИЦЬ, БИКІВ, ТЕЛЯТ, ВІВЦІ, ПОРІЗИ.
 КОРОВИ ТА КОНІ НА УТРИМАННЯ

096 602 47 07

М'ЯСОКОМБІНАТ ЗАКУПОВУЄ

ВРХ (бички, телиці, дорізі, лежаче)
 Коні

ПРИЙМАЄМО НА ФЕРМУ:
 дійних корів, телиць, лошат

Високі ціни! Гарантована оплата!
068 867 24 91

ТОВ «Козятинський м'ясокомбінат»

КУПУЄМО ДОРОГО

КОРОВИ, ТЕЛЯТА
 КОНІ, ЛОШАТА,
 БИКИ:
 дорізи, винужене

(067)450-70-13
 Олександр Вікторович

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ 10 000 РОМАНІВЧАН

ВАРТІСТЬ РОЗМІЩЕННЯ ОГЛОШЕНЬ:

- звичайне - 10 грн/тиж.
- жирним шрифтом - 15 грн/тиждень
- рекламний блок - 3 грн/см.кв

Відділ реклами: 067-412-89-81

ВТРАЧЕНО СВИДОЦТВО ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА КВАРТИРУ № 43 В БУДИНКУ № 40 ПО ВУЛИЦІ ГАГАРИНА В М. ЖИТОМИРІ № 15637 ВІД 12 ГРУДНЯ 1994Р., ВИДАНЕ НА ІМ'Я ХОМЕНКО ВАЛЕНТИНИ ЛЕОНТІВНИ, ХОМЕНКО ОЛЕКСАНДРА СТЕПАНОВИЧА, ХОМЕНКО ЛЮДМИЛИ ОЛЕКСАНДРІВНИ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНЕ ПОСВІДЧЕННЯ БАГАТОДІТНОЇ РОДИНИ, ВИДАНЕ НА ІМ'Я ПАКШЕНКОВОЇ БОГДАНИ МАКСИМІВНИ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

АРМІЯ ПОТРЕБУЄ ТЕБЕ!

Тисячі підписують контракт, тому що Збройні Сили України – це середовище для найсміливіших та найпатріотичніших!

Житомирський районний ТЦК та СП запрошує на службу за контрактом

Для проходження військової служби за контрактом в ЗСУ звертайтеся до Житомирського районного ТЦК та СП за адресою: м. Житомир, вул. Тараса Бульби-Боровця, 21, тел.: 093 868 52 30.

ПРАВОВА ДОПОМОГА ПОРУЧ

0 800 213 103
 телефонуйте до контакт-центру системи з надання безоплатної правової допомоги

8 жовтня 2025 р.
 № 32 (313)

Газета є членом
 Всесвітньої газетної
 Асоціації

Ідентифікатор медіа R30-02941.

Видавець – ПП "Медіа Ресурс";
 адреса: 10014, м. Житомир,
 вул. Рильського, 9, каб. 407

Адреса редакції: м. Житомир,
 вул. Рильського, 9, 4й пов., каб. 407
 Тел.: (0412) 418-189

Директор:
 Олександр Васильковський,
 тел.: 0 (67) 510-50-75
 alex.vasilykovskiy@gmail.com

Головний редактор:
 Ольга Сидельська,
 тел.: 0 (97) 470-60-17

Рекламний відділ:
 Людмила Павлюк
 тел.: 0 (67) 412-89-81

Редакція не несе
 відповідальності за зміст
 рекламних матеріалів.
 Редакція може не
 поділяти думку авторів
 матеріалів. Передрук
 матеріалів видання
 повинен бути узгодже-
 ний з редакцією.

Віддруковано
 в друкарні «ВІД і ДО»,
 м. Чернівці, вул. Заводська, 37-В.
 Тел.: (050) 3763347.

Зам. наклад: 5000 прим.
 Замовлення №

Частина тиражу
 розповсюджується
 безкоштовно.

9 786177 234110